

19 листопада 2016 р.

ЛІТЕРАТУРА (8-й клас)

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

1.

Мандрівна академія Г. Сковороди

Ходив Сковорода у звичайній світі. Крім книг, рукописів, [улюбленого музичного інструмента] сопілки в полотняній торбі та палиці, нічого більше не мав.

Жив письменник за сонцем: вставав, коли воно сходило, а коли заходило за обрій, давав спочинок натрудженому тілу. Не захотів мати власної хати і взагалі постійної домівки.

Майже тридцять років неквапно мандрував цей співець-музика і вчитель-байкар курними шляхами Лівобережжя, заходив у села й хутори, рідше – у міста, здебільшого на ярмарок, зупинявся в приятелів, а то й у зовсім не знайомих селян, і всюди зустрічали його як рідного, приймали як найпочеснішого гостя, бо зі Сковородою до хати входили дружня бесіда, добрий настрій, доброзичлива порада, влучний жарт.

Мудре слово Сковороди притягувало людей. Зайде він, бувало, у село, сяде край майдану, на цвинтарі або в когось на подвір'ї, скине торбу, дістане подругу-сопілку, заграє народної “Ой піду я лугом-долиною” – і сходяться люди. Тоді мандрівний філософ виймає книги, читає, учить. Коли ж пора гаряча й дорослі в полі, збере малят біля школи чи в хаті та й розкажує казки, ним же складені, навчає читати й писати, довірливо бесідує з малечею.

2. “De libertate”.

До найвідоміших творів Г. Сковороди належить **вірш “De libertate” (“Про свободу”)**, який є зразком високої патріотичної лірики. Для ліричного героя **воля – найбільше багатство**. Поет переймався долею селян, які за кріпацтва були віддані поміщикам у довічне рабство. Проблема свободи в закріпаченій Україні була особливому актуальна. Ліричний герой, розмірковуючи над питанням, що таке свобода, заперечує порівняння цього людського блага із золотом. **“Зрівнявши все золото, проти свободи воно лиш – болото”**. В останніх двох рядках він згадує і славить Б. Хмельницького як символ вольності – у другій половині XVII ст. ще живими були в народній пам'яті бої за визволення з-під національного й соціального гноблення.

ЗАВДАННЯ

I. Завдання за байкою Г. Сковороди “Бджола та Шершень”:

1. Шершень дорікав Бджолі за те, що вона, на його думку,
 А) хитра і підступна;
 Б) надто серйозна і ретельна;
 В) дурна і безглузда;
 Г) ледача і неповоротка.
2. Бджола, звертаючись до Шершня, назвала його паном
 А) розумником; Б) обліковцем; В) писарем; Г) радником.
3. Що є мукою для Бджоли?
 А) рано прокидатися;
 Б) сидіти без діла;
 В) щодня працювати;
 Г) охороняти сховища меду.
4. Бджола – це образ людей, які
 А) живуть крадіжкою чужого;
 Б) бачать сенс свого життя у праці;
 В) популяризують науку в суспільстві;
 Г) “багато говорять, та мало роблять”.
5. Бджола – це символ
 А) кохання; Б) добра і радості; В) мудрості; Г) миру і злагоди.

II. Напишіть пропущені слова у вірші “De libertate”:

Що є _____? Добро в ній якеє?
 Кажуть, неначе воно золотее?
 Ні ж бо, не злотне: зрівнявши все _____,
 Проти свободи воно лиш _____.
 О, якби в дурні мені не пошитись,
 Щоб без _____ не міг я лишитись.
 Слава навіки буде з тобою,
 Вольності отче, Богдане-герою!

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Прочитайте текст “Мандрівна академія Г. Сковороди”.